

Előfizetési árak helyben és vidéken:
 Egy évre - - - - - 12 korona
 Félévre - - - - - 6 korona
 Negyedévre - - - - - 3 korona
 Egyes szám ára - - - - - 12 állér.
 Megjelenik vasárnap és csütörtök reggel.

HATÁRŐR

UJVIDÉK, 1909.

február 14. vasárnap

Szerkesztőség és kiadóhivatal
 Ujvidék, Petőfi-utca 47. szám.,
 ahová a lap szellemi és anyagi részét
 illető közlemények intézendők.
 Ilyen közleményeket és megkereséseket lapunk nyomdája is elfogad.

AZ ORSZÁGOS FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS PÁRT DÉLVIDÉKI HIVATALOS LAPJA

Lapvezér: Teleki Arvéd gróf.

Adóreform és demokrácia.

Ujvidék, február 12.

Az adójavaslatok ellen mesterségesen támasztott részleges felzudulás már csillapul. Az országgyűlési tárgyalások alatt elhangzott beszédek és különösen a pénzügyminiszter minden egyes felszólalása mélyen bevilágítottak az adójavaslatok ellen támasztott, csöndes lefolyásnak bizonyult viharok forrásába, de egyszerűsített kétségtelenné tették azt is, hogy a mozgalom, mely országsherte az adójavaslatok ellen indított, nem magukban a javaslatokban birta indító okát és ennek nem is a célzottak mondott javítások elérése volt a feladata, hanem *kísérelt* arra, hogy a *kormányzás ellen hangulat* és — ha lehet — *elkeseredés* keltessék.

Kétségtelen tény ugyanis, hogy politikai izgatásra jobb anyagot, mint az adóreformot képzelni sem lehet. Hisz minden adóreform közvetlenül érinti az ország egész lakosságát és döntő befolyást gyakorolhat egyes osztályok jólétének csökkenésére, vagy emelkedésére, segíthet vagy ronthat egyes termelési osztályok egész alakulásán, helyzetén. Mindenütt a világon, ahol adóreformot tervezett valamely kormány, idegenkedéssel és félelemmel fogadták, mert minden reformnál ott settenkedett az adófizető polgár gyanuja, hogy az új adóreform ép vele szemben fogja súlyosabb terhet jelenteni. Az adófizetési morál nem igen emelkedett sehol arra a magaslatra, hogy a polgárság széles rétegei önként és szívesen fizessék az adót ama tudatban, hogy ez is elsőrangú állampolgári kötelesség. Az állam nem öncél, nem önmagáért létezik, hanem minden egyes funkcióját az egész nemzet érdekében végzi. De mert az adófizetés terhét az egyes közvetlenül érzi, míg az állami funkciók — minő az iskoláztatás, személy- és vagyonbiztonság védelme, jogszolgáltatás, egészségügy istápolása és számtalan más megnyilatkozása az állami tevékenységnek, — csak közvetve hat, így az összhang a teherviselés készsége és az állami funkciók igénybevétele között nincs meg. Nálunk még más indoka is volt annak, hogy adót nem szívesen fizettünk. Hosszu időn át idegen hatalom által, idegen célokra szedtetvén az adó, visszamaradt az idegenkedés mindennel szemben, ami az adóemelési kötelezettséggel összefügg.

Ha azonban most már az adójavaslatok tárgyalása alkalmával felmerült tüneteket komoly és tárgyilagos vizsgálat tárgyává tesszük, egy különös jelenségre akadunk. Hogy nálunk, hol a termelési ágak leginkább reá lennének utalva arra, hogy egymást kölcsönösen kiegészítsék, azok képviselői — mindig hirdetvén az összhang szükséges voltát — nem annyira a saját adójuk súlyos voltát panaszolták, hanem a másik termelési osztály adójának csekély voltát. A valódi, az egyenletes és demokratikus fejlődés pedig csak akkor fog képződni, midőn az egyes termelési osztályok nem állanak idegenként szemben egymással. Az állam fejlődő szükségleteire, a folyton fokozódó terhek, a mindenfelé megnőtt életigények kielégítésére a földbirtok korlátolt jövedelme ma holnap nem elegendő. A földbirtok terhei folyton nőnek és magának a birtokos osztálynak be kell látnia, hogy a birtok kezelését összeköttetésbe kell hozni az iparral és kereskedelemmel; a jó gazdának ma iparosnak, kereskedőnek is kell lennie. De be kell látnia még egyet. Hogy meg kell szűnnie annak a hitnek, hogy a földbirtokos minden gyermekének is vagy földbirtokosnak kell maradnia, vagy minden áron hivatalhoz kell jutnia. Magyarország köz szellemének szüksége van arra, hogy egyazon családok fiai menjenek ipari, kereskedelmi pályára is, amely családokban a hazafiság erénye szent érzésként adatott át egyik generációtól a másiknak. Addig míg csak panaszodunk kereskedelmünk szellemére, de mit sem teszünk annak megváltoztatására, eredményeket nem is remélhetünk. Ha a földbirtokos család egyes tagjai kereskedelemmel, iparral is fognak foglalkozni, ha a külön termelési osztályok tagjai nem idegenként fognak szemben állani, hanem tényleg megbecsülve kölcsönösen egymást, együttesen és harmonikusan fognak működni, akkor fogja kezdetét venni nálunk a valódi demokratikus fejlődés. Az a demokratikus fejlődés, melynek végeredménye nemcsak a *jogok* egyenlő voltának hirdetése, hanem a *kötelességek egyenlő teljesítése*. Ezen fejlődés egyik alapköve lesz a már tárgyalás alatt álló adóreform, melynek kétségtelen helyes célja a *terhek áthárítása a szegényről a vagyonosra*. Mert ugyancsak a *valódi demokrácia* elve az, hogy az erősebb többet teljesítsen, mint a gyenge.

Az iparos osztály becsülete.

Minden kétségen felül áll, hogy 1868 óta nem volt magyar miniszter, aki a magyar iparosság ügyét annyira melegen szíven hordta volna, mint *Kossuth Ferenc*. Már államférfiúi pályája kezdetén, mikor még a tapolcai kerületnek volt képviselője, nemes példáját adta annak, hogy miképp kell megbecsülni az iparos osztályt. Midőn kerületét meglátogatta, első útja nem az ugynevezett helyi nagyságoknak és előkelőségeknek szólt, hanem az ipart űző egyszerű embereknek. A tapolcai ipartestület még ma is büszkén őrzi jegyzőkönyvének ama fényes lapját, melyen e látogatása emlékére Kossuth nevét megörökítette.

Tapolca iparossága meg is érdemli Kossuth Ferenc és pártjának jóakarátát és szeretetét, mert ez a város mindig hű volt a függetlenségi párthoz, hisz benne a 48-as nemzeti radikálizmus állandóan gyökeret vert. A magyar társadalom azonban nem követi a magyar népvészérének példáját. Különösen a vidéki társadalmak még mindig abban a hitben élnek, hogy csak a földmivelés illendő foglalkozása a magyarnak, hogy csak a földbirtok szerez nevet és tekintélyt, míg a szellemi munkát nem becsülik érdeme szerint, az iparos munkáját pedig épséggel semmibe sem veszik.

A Deákpárt és Tisza kormányzata általában nagyon kevés figyelemre méltatta az iparos osztályt. Az 1872. évi ipartörvény a korlátlan iparszabadság által ennek a derék magyar iparos osztálynak a nemzetközi tőkét varrta a nyakába. Az 1875. évi törvény az iparos osztály választójogát még nehezebb feltételekhez fűzte, mint a kisebb értelmiségi kisbirtokosét. Az iparos osztály akkoriban sokkal gyöngébb volt, semhogy önmagán segíteni tudott volna. A papság egész vagyont áldozott a kat. legényegyletek létesítésére és fenntartására. A megyei választások a közügyek kezében voltak s ez a kéz soha sem mozdult meg az ipartűzők választásának érdekében.

Ha azonban az iparosok egyesülve, szervezve volnának, akkor egészen más állapotok uralkodnának. Ha minden iparos, minden kereskedő tagja volna az ipartestületeknek s azokban ez a két osztály karöltve, egyesült erővel működnek, akkor oly tekintélyes tényezővé válnának, hogy a társadalom vezetőinek okvetlenül számolniuk kellene velük.

Ennek pedig mentül hamarabb el kell következni. Tény különben, hogy az iparos, ha csak teheti, fiából lateinert neveltet és az egyetemeken, meg az akadémiákon beiratkozottak közül legalább is 23% iparosok és kereskedők családjából származik. A túltelt

BOGDÁNY és **TÁRSA**
 UJVIDÉK,
 Tökölly Imre-utca 11. sz.

Központi fűtés, szellőztetés, vízvezeték, csatornázás és világítás berendező vállalat. Telefon 219.

Főtelep: Budapest, VI., Dálnok-utca 12. Telefon (Interurban) 988.

MENNYASSZONYI KELENGYE

szükségleténél szíveskedjék **KRON KÁROLY FIA céghez UJVIDÉKEN** fordulni, ahol minták és költségleírányzatok szíves rendelkezésére állanak.

értelmiségi osztályokban pedig még mindig idegenkednek még a gondolattól is, hogy fiatal iparos pályára neveljék.

Iparállammá kell lennünk — hangzik utóutófélen. Magyar iparállam nélkül nincs és nem lehet magyar Balkán-hegemónia: nagyságunk biztos alapja. Ennek igazságát kétségkívül el kell ismernünk. Azonban az iparos osztály felkarolása, megbecsülése nélkül soha sem lesz magyar iparállam.

Politikai hetiszemle.

A politikában várakozással teli csend van. Amíg a képviselőházban csendes nyugalommal örlik le a földadó-kataszter kiigazításáról szóló törvényjavaslat paragrafusait; amíg a függetlenségi párt értekezletén elfogadták és már a legközelebbi napokban a Ház plénuma elé kerül az újjavaslat: — addig mindenki feszült várakozással tekint *Kossuth Ferencnek* bécsi utja elé, amely hivatva van a legfontosabb, a legnagyobb horderejű kérdésnek, a bankkérdésnek megoldását előmozdítani és szilárdabb alapokat, teljesebb világosságot nyújtani ebbe az életbevágó kérdésbe. Kossuth kihallgatása a királynál minden valószínűség szerint maga után vonja a politika más korifeusainak meghallgatását is, az általuk nyújtandó felvilágosítások irányadóul fognak szolgálni a két kormány által folytatandó tárgyalásokhoz, amelyeknek befejezte véglegesen eldönti ezt a kérdést.

* * *

Amíg a politikában ez a szélcsend van, addig nagy jelentőségű társadalmi mozgalmakról számolhatunk be e héten. Az első ezek közül az Országos *Háziipari Szövetségnek* az elmúlt vasárnap megtartott közgyűlése, amelyet *Izabella* királyi hercegnő nyitott meg székfoglaló beszédével, melyben hangoztatja a *háziiparnak* népszerű hatásán kívül gazdasági és kulturális fontosságát is és utal arra, hogy a művészi irányú háziiparnak jogosultságot kizárólag a nemzeti jelleg megővése ad és csak nemzeti specialitásával állhat meg a nagy ipari versenyben. Így azonban megáll és nemcsak megélhetést nyújt ezeknek, nemcsak az adott kenyérral köti le a hazai röghöz, hanem hathatós szolgálatot tesz a nemzeti eszmének is. — A másik szociális esemény a Nemzeti Kaszinó *Széchenyi lakomája*, amelyen egy fiatal politikus — mágnásunk szintén a nemzeti eszméhez való ragaszkodást, ennek az eszmének a komoly munkálkodás tartalmával való megtöltését hangsúlyozta, kezében a „legnagyobb magyar” emlékeztetének szánt bilikommal. Amíg tehát a politikában egészséges és hatalmas irányzat tör a nemzeti boldogulás felé, ime valahára megmozdul a magyar társadalom is, hogy segítő társul szegődjön ehhez a munkához.

B. Bodrog vármegye közgazdasága.

Rácz György vm. közgazdasági előadó
B. Bodrog vármegye múlt évi közgazdasági

viszonyairól, a következő igen érdekes és tanulságos jelentésben számolt be:

Mezőgazdasági életünknek csaknem az egész vonalán szomorúan valóra váltak azok a kilátások, melyeket a gazda gyakorlott szemével előtt a kedvezőtlen időjárás s egyéb hátráltató körülmények már eleve megráztak s amelyeknek a közigazgatási bizottság elé terjesztett jelentéseim nagyjában szintén előre jeleztek. Azok a kedvező fordulatok, a melyek a terméseredményeken valamelyest még változtathattak volna, fájdalom, nem következtek be s ennek folytán most posthumus megállapíthatjuk azt, hogy vármegyénkben a tavalyi termés gyöngye volt, mi több: a tavaszi termések hozama még ezen a mértéken is alul maradt.

Az őszi vetésekben alsó Bácska vidékén a buza, rozs és ősziárpa átlag még tűrhetően fizetett, ellenben Bácska felső vidéke ebben a tekintetben nagyon gyöngye átlagot nyújtott. A tavaszi tengeri, zab, árpa és burgonya vetések eredményében még csak ez a kevés különbség sem mutatkozott, mert ezekben az egész vármegye területén általában véve nagyon gyenge volt a termés. Sajnos a takarmányok terén sem számolhatunk be vigasztalóbb eredménnyel; az eredmény itt is silány volt, ami annál szomorubb, mert ennek a körülménynek súlyos kihatását legkivált állattenyésztésünkre nagyon is érzi az egész gazdaközönség.

Az 1908. évi őszi vetésekről végleges képet ma még nem alkothatunk magunknak. A buzavetések többnyire kicsiráltak, de sok helyütt hiányosan, némely helyen azonban általában ki sem keltek. A rövid ideig tartó hótakaró természetesen nagyon kedvező hatással volt a vetésekre, csak hogy a bekövetkezett olvadás után a nappali enyhe időjárás, váltakozva a kemény éjjeli fagyokkal, viszont hátrányosan befolyásolta a vetéseket. A maga valójában majd csak a bekövetkező enyhébb tavaszi idő fogja elibéni tártani, hogy a nem egészen normális téli időjárás minő hatással volt őszi vetéseinkre.

A múlt év során vármegyénk *kivándorlási* viszonyairól jelentéseimben elég kedvező tünetekről számoltam be. December haváig ezekben a tünetekben bizonyos állhatatosság volt. Ebben a hónapban azonban ez azóta folyvást, egyszerre csak ijesztő mérveket öltött a kivándorlás ismét. Amilyen sajnálatos, mi több: veszedelmes ez a körülmény s amilyen nehéz ezen a téren a gyökeres orvoslás, olyan nyilvánvaló az Amerikába való özőnlés magyarázata. December ugyanis már csaknem teljesen munkátlanul találja a mezőgazdasági munkásokat, akik novembertől április hó végéig nálunk vajmi mérsékeltet jutnak dologhoz. Valamelyes változásra, mezőgazdasági munkásaink lekötésére némi reményünk csak akkor lehet, ha változtatunk viszonyainkon s ha gondoskodunk valamiképen munkásaink téli foglalkoztatásáról is. Amíg Amerikában egész éven át nyitva áll a kenyérkereseti forrás a munkáskezek előtt, holott nálunk téli időben a mezőgazdasági munkásoknak csak elenyésző töredéke jut keresethez, addig az amerikai viszonyokba már beleszagolt munkások csábításai mellett, a helyzet nehezen fog változni.

Ezzel kapcsolatban megemlékezem a szo-

cialista mozgalmakról is, amelyekről egészen röviden annak konstatálására szoritkozom, hogy ebben a tekintetben örvendetes módon meglehetősen *szélcsend* uralkodik. Annál örvendetesebb ez a körülmény, mert hiszen abból, hogy a tömegesebb kivándorlás a munkáslelemek hangulatának mindig hevesebb hullámzásával szokott járni és hogy a kivándorlási mozgalmakat rendszerint a munkásság helyzetének siralmas voltával szokták komentálni, éppen az ellenkezőre, vagyis a szocialista izgatók fokozottabb agitációjára lehetnének elkészülve, hogy azonban ezuttal nem így történik, ezt csak megnyugyással konstatálhatjuk. És éppen mert magát a tényt örömmel látom, nem is kutatom a magyarázatot. Ámbár ha gombostűhegyre tűzném az okokat, találnék egy és más körülményt, amelyekkel meg lehetne magyarázni a dolgot. Például azzal, hogy a legutolsó általános munkabeszüntetés, amelyhez az izgatók annyi reményt fűztek, tüdővalemő szilveszternapi kudarcával a hamis profétákba vetett vak bizalmat és hitet tetemesen megingatta. De hát érzjük be a következményekkel s ezeknek kedvéért mondjunk le a hasonló kudarcok jelentőségének a méltánylásáról.

Kevésbé örvendetes színekkel festhetem a gazdaközönségnek és ebben különösen a középső és kisgazdáknak helyzetét, annak — hogy összehasonlítással éljek — az 1905 és 1906-ik évekhöz állapotokhoz képest bizony sokban rosszabodott. Ebben a rosszabodásban számottevő szerepet játszanak az adók, az, hogy bizony-bizony terhes állami adók mellett a pót- és közköltségek sok helyütt megütik az állami adók magasságát. E mellett ott vannak a silány termési eredmények is. Hogy ez a két körülmény egymagában milyen devalváló hatású, annak leghivebb mértéke a földek árának hanyatlása ugyszólván napról napra. Ha aztán ilyen viszonyok között a gazda arra gondol, hogy beruházásokkal, intenzivebb gazdálkodással javítson a helyzetén és ebből a célból jelzálogkölcsonnel akarna mostan magán segíteni, igazában még csak ennek a szándékának keresztülvitelénél akad bökkenőre: vagy egyáltalában nem kaphat kölcsönt, vagy pedig ha véletlenül juthat ilyenhez, a hanyatló földárak, a rossz termések mellett úgy lebecsülik tulajdonának az értékét, hogy végeredményben alig van köszönet az ilyen kölcsönökben.

És mégis, akármilyen áron történjék is, a gazdasági bajokból más egészséges és eredményes kecséget kiutat nem találok mint azt, hogy gazdáink minél belteresebb gazdálkodást végezzenek. Sohase azt nézzék, hogy minél nagyobb földterületet miveljenek meg, hanem mindig azt, hogy a mivelés alatt álló jól trágyázott területet minél jobban kihasználják. Mért korántsem veszteség az, ha a birtok egy részét kivonjuk a gabona megmivelés alól. Az ilyen részt értékesíthetjük takarmány termeléssel, ami által elsőrendű lábas jószág tenyésztését tesszük lehetővé. Hogy pedig az egyszerű állattenyésztés kicsoda tényező lehet gazdasági küzdelmünkben, ez elannyira köztudomású, hogy a bővebb fejtegetéstől e tekintetben felmentve érzem magam.

A mai szűkös viszonyok között minden lehetséges mód után kapva kapunk, csak hogy helyzetünkön javíthassunk. A többi kö-

stott ajánl
Nem hisz
dal, a ho
lódnek.

Elnök
kör elnök
21-én dé
király” v

Munk
vidéki ki
sommás p
feltűnően
bírósg v
ítélőtáblá
setnek —
leendő —
peritás i
ség érde
— a jele
folyton ké
nem képe
redő mu
érdekön
megkiván
feldolgoz
tassék.

Kasz
volt eszt
alkalmom
egy szell
amelyet

Kör
jelent me
szó, hog
főorvos
nyelvet;
illetékes
log. A m
kovits k
dött fel
büszkén
magyar
vedésen
elmaradt
még néh
gyar ny
era alatt
most má
hogy oss
zethesse
hogy az
lesz gon
kórház
ható kör
kijelenté
gésre is
fejét a
olyan ig
főispánu
rendet t
majd seg

Glü
rábbi sz
a Femir
ban is f
dekozá
lére oly
kezelek
febr. 14
termébe
gesebb
érdekéb
elfoglalt
sát igen

előtt ajánlom gazdatársaimnak ezt a módot is. Nem hiszem, hogy aki élni fog ezzel a móddal, a hozzá fűzött jogos várakozásban csalódnék.

HIREK.

Elnökválasztó közgyűlés. A függetlenségi kör elnökválasztó közgyűlése f. é. február hó 21-én délután 3 órakor tartatik a „Magyar király” vendéglőben.

Munkahalmaz a járásbírósnál. Az újvidéki kir. járásbírósnak ügyvitele, főleg a sommás perek és végrehajtási ügyekben egyre feltűnően szaporodik, olyannyira, hogy a járásbírósnak vezetője szükségesnek látta a kir. ítélőtáblához előterjesztést intézni a személyzetnek — egy bírót, jegyzőt, irnok s díjnokkal leendő — szaporítása végett. E személyszaporítás igen üdvös lenne a jogkereső közönség érdekében, mert — értesülésünk szerint — a jelenlegi személyzet dacára annak, hogy folyton felemelt hivatalos órákon túl dolgozik, nem képes az állandóan és rohamosan szaporodó munkahalmazt feldolgozni. A közönség érdekén kívül az ügykezelés egyszerűsítése is megkívánja, hogy a túlhalmozott munkaanyag feldolgozása végett a személyzet szaporíttassék.

Kaszinói este. Szépen látogatott estély volt csütörtökön a Magyar Kaszinó-ban. Ez alkalommal Dr. Piukovich Sándor olvasott fel egy szellemes ötletekben gazdag uti kalandot, amelyet a közönség nagy tetszéssel fogadott.

Kórházépítés címmel most már két cikk jelent meg lapunkban. Az elsőben arról volt szó, hogy nyert információ szerint az egyik főorvos még nem bírja teljesen a hivatalos nyelvet; mi ha a valóságnak megfelelne, az illetékes tényezők figyelmébe érdekemes dolog. A másik hírnkben helyt adtunk dr. Trifkovits kórházi főorvosnak ez ügyben beküldött felvilágosítás sorainak. Dr. Trifkovits büszkén hirdeti, hogy teljesen jól beszéli a magyar nyelvet, tehát információnak csak tévedésen alapulhattak. Ez utóbbi cikkünkben elmaradt egy észrevételünk. Dr. Trifkovits még néhány év előtt gyengén kezelte a magyar nyelvet; de az a tény, hogy az új éra alatt lett főorvos, amellyel szól, hogy most már bírja annyira a hivatalos nyelvet, hogy osztályát minden fennakadás nélkül vezethesse. Egyébként meg vagyunk győződve hogy az esetben is, ha ez másképpen volna, lesz gondja városunk vezetőjének, hogy az új kórház kormányzatában minden zavarólag ható körülmény kiküszöböltassék. Áll ez utóbbi kijelentésünk arra a viszálykodásra, versengésre is, amely immitt-amott felütötte már fejét a főorvos urak között. Szerencsénkre olyan igazgató-főorvost nevezett ki mostani főispánunk a kórház élére, aki majd tud ott rendet teremteni. Ha pedig egyedül nem tud, majd segítségére lesznek az illetékes tényezők.

Glücklich Vilma előadása. Mint már korábbi számunkban jelezte, Glücklich Vilma, a Feministák egyesületének elnöke városunkban is fővárosi mintára meghonosítani szándékozván a gyermeknevelés hathatóságát tételére oly annyira fontosnak ismert szülői értekezleteket, körünkbe érkezett és ma vasárnap, febr. 14-én d. u. 1/4 órakor a város háza nagy termében előadást tart, melynek minél tömegesebb látogatása az érdekelt körök és szülők érdekében áll. Minthogy Glücklich Vilma nagy elfoglaltságára való tekintettel itt tartózkodását igen rövidre kénytelen szabni s már másnap

Budapesten tart előadást, a közönség ez uton kéri, hogy pontosan megjelenjen sziveskedjék, annál inkább, nehogy a későn érkezés zavarólag is hasson az előadásra. E helyütt megemlítjük azt is, hogy a belépti díj — a felmerülő költségek fedezésére — 60 fillér.

Fognak a 48-as honvédek. Denk Emil, Ujvidék régi magyar társadalmi köreiből is jól ismert nyug. telekkönyvezető, 1848/9. honvédhadnagy, rövid szenvedés után életének 78. évében Zomborban meghalt. Temetése a közönség igen élénk részvétele mellett ment végbe.

Sorozás. Az idei sorozás f. március 1—3 napjaiban tartatik meg Ujvidék városára nézve, még pedig a „fehér ökör” c. vendéglőben 1-én az I., 2-án a II. korosztálybeliek és idegen illetőségűek, 3-án újvidéki III. és idegen illetőségű II. korosztályuk részére.

Elhalasztott közgyűlés. Az I. újvidéki Nőegyletnek folyó hó 10-ére hirdett közgyűlése határozatképtelen volt. Az új közgyűlés február 24-én d. u. 4 órakor lesz a beltéri kath. Körben.

Esküvő. Weiner Adolf, a Weiner és Klauber újvidéki cég baltagja e hó 21-én esküszik meg Galgócson Hirschfeld Lilly kisasszonynyal.

Anyakönyvi hír. Az újvidéki anyakönyvi hivatalnál e hó 1—12-ig bejelentett születések 18, még pedig 8 fiú, 10 leány; meghalt: 14.

A tífzoltól bál alkalmával e hó 1-én befolyt jegyek és sorsjegyek után 642 k. 40 f., felülfizetések révén 1135 k. 50 f., összesen 1777 k. 90 f. Ezzel szemben az összes kiadás 496 k. 80 f., s így tiszta jövedelem maradt 1281 k. 10 f.

A „Báró Hirsch Mór” Jótékonyági egyesület újvidéki fiókja mult vasárnap, febr. 7-én tartotta végrehajtóbizottsági tag választó ülését, Paul Keresztély elnöke mellett. A tagok közfelkiáltással volt elnöküket választották meg újra. Aelnökök: Harlikovics Lajos, Scheer Ferenc, beteg-felügyelők: Bischof József, Burmann Sándor, háznagy: Csabay Nándor. Végrehajtó bizottsági tagok: Czoczek János, Czoczek Nándor, Balogh István, Deutsch Imre, Lenkey Imre, Fűry Imre, Hauswirth Márton, Povancs István, Lerch Adolf, Bauer Ferenc, Ivánovics Ferenc, Proks Mátyás. Póttagok: Spirka József, Krausz Bernáth lettek. Az egyesület mindenkor orvos Dr. Brezovszky Nándor kórházi főorvos. Az egyesület lényegesen megszaporodott, ez idő szerint van 191 tagja. Nemsokára új orvos választása válik szükségessé. Tudvalevően az egyesület a tagoknak ingyen orvosi ellátáson s gyógyszereken kívül, beteg tagjainak heti segélyt s elhalt tagjainak halálzási segélyt is ad. A közönségre fontos, hogy az egyesület március végéig még ingyen veszi fel a tagokat, azontul felvételi orvosi díj fizetendő. Bármely felvilágosítást maguk a tagok, vagy egyesületi titkárunk Hámos Nándor ad. E humánus egyesületre felhívjuk a közönség figyelmét.

Az újvidéki szerv. munkások ma vasárnap a „Munkás Otthon” helyiségeiben kuplékkal, szavallatokkal, monologgal, szépségversenyyel és táncal egybekötött farsangi mulatságot rendeznek.

Osütörtöki kaszinói esték. Legközelebbi csütörtökön, febr. 18-án este 1/2 9 órakor Dr. Szabó Lajos ügyvéd felolvasása van tárgyszoraton. Ennek címe: Házasság és feminizmus.

Teaestély. Az újvidéki beltéri kath. Kör e hó 17-én az Erzsébet nagytermében kabaréval egybekötött teaestélyt rendez. Tea után tánc.

A Tabitha ev. nőegylet e hó 6-án Mayer vigadótermében rendezett nemzetközi népviseleti bál, jóllehet nem örvendett oly nagy látogatottságnak, mint megérdemelte volna, főleg erkölcsi tekintetben igen jól sikerült s a jelen voltak igazán sok élvezetet és kedélyességet nyújtó farsangi mulatságban részesültek. Igen szép festői képet nyújtott a különféle nemzetek viseletében megjelent szépeink csoportja, kiket immitt fűzünk egy csokorba. Asszonyok: Dr. Salyné magyar menyecske, Dr. Wagner Károlyné dalmát nő, Guggenbergerné hercegovinai nő, Banheyerné tót menyecske, Lebercz Antonia norvég nő, Dr. Csirics Milánné, Dr. Belohorszky Jánosné, Totovics Jánosné, Piukovich Ferencné, Dr. Blau-né, Grossinger Jánosné, Dr. Szlezákné, Dr. Wagner Vilmosné (Belgrád), Dr. Gerich Endréné (Petróc), Ivkovits Györgyné, Gerich Istvánné, Zdelár Antalné, Neupauer Györgyné, Lebercz Károlyné, Karner Teofilné, Belohorszky Károlyné, Weisz Vilmosné, Paquor Józsefné, Lütze Ágostonné és Rezsóné, Derner Istvánné, Kalapisné, Zuber Károlyné, Lobenstein Károlyné, Schusterné, Bauer Ferencné, Reich Mátyásné, Hermann Jakabné, Fischer Konrádné, Schossberger Adolfné, Csermákné. Leányok: Ivkovits Zsófia szerb leány, Lütze Amália dalmát, Belohorszky Etel magyar, Mudroch Aranka spanyol, Bauer Karola sváb, Totovics Zorka felső ausztriai, Szávics Drágica szerb paraszt leány, Fischer Tilda elzászi, Czenczár Nelli lengyel, Karner Vilma és Irma sváb, Varga magyar leány, Mányoki Giza és Helleisz Vilma rokkokó, Szevens Mariska (Szeged), Mödlinger Adél (Bpest), Gerich (Petróc), Szűcs Etelka, Baumhauer, Lehrner, Reich Rózsika, Belohorszky Margit, Reich Elza, Hermann Ella, Szandits Angelina, Nezmák Ida stb. Az egyesület elnöksége kedves kötelességének ismeri ez uton hálás köszönetét nyilvánítani Dr. Elschleger Dezső ügyvéd urnak, aki szives volt a rendezést magára vállalni s az est sikerén fáradhatlanul buzgólkodott.

Halálozás. Szemere Gábor f. ker. iskolai tanár Erzsike nevű 8 éves leánykaja e hó 9-én Szabadkán, hol rokonainál látogatóban volt, meghalt.

Osód. Az újvidéki kir. törvényszék Gruics J. és társa vegyeskereskedő cég ellen elrendelte a csődöt. Tömeggondnokul Dr. Kovács Bódog ügyvédet rendelte ki.

A tífzövész pusztítása. A belügyminiszter legutóbbi jelentése szerint a magyar birodalomban 1908. é. szeptember havában összesen 4450 egyén halt meg gümőkórban. E számban Bács Bodrog vármegye 137, Baja 7, Szabadka 24, Ujvidék 7 és Zombor 6 halálesettel szerepel.

Az anyatejtől

elválasztott gyermekek gyorsan kövérednek, erősekké és rózsás színűekké válnak, ha a tápláló SCOTT-féle Emulsiót szedik.

A gyermekek szeretik és könnyen emésztik a SCOTT-féle Emulsiót.

Az Emulsió vásárlásánál a SCOTT-féle módszer védjegyét — a halaszt — kérjük figyelmebe venni.

Orvosok és bábák az egész földkerekségen állandóan ajánlják a

SCOTT-féle Emulsiót,

mert ismerik azokat a kiváló eredményeket, amelyek a SCOTT-féle Emulsió nyomán keletkeznek.

Egy eredeti üveg ára 2 K. 50 fillér.

Kapható minden gyógytárban.

A vasutas Szövetség ujvidéki kerületének e hó 6-án rendezett — hangversenynyel egybekötött — táncestélye 400 k. jövelmezett a „Napközi Otthon” javára. E célra felülfizetett: Endre Antal, Cementgyár 20—20 kor. Sevič Mitrofan, Rosenberg Ignác, Hadzsis Antal, Várady Lajos 10—10 k. Stoy Vilmos, Dietzgen Gábor és Imre, Dr. Strone Ferenc, Dr. Várnay Ernő 8—8 k. Dr. Horváth Géza 7 k. Kuborczy Mihály, Zikmund és Tsa, Mirosavlyevics Testvérek, Hoffmann Miksa, Königsstädtler Testvérek, Dr. Szlezák Lajos, Teubner 5—5 k. Wagner Mihály, Friedmann Mór, Bachrach Lajos, Dengl Alajos, ifj. Klez József 4—4 k. Koller Károly, Ligeti Ferenc, Skutecky Emil, Farkas Sándor, Dr. Kameniczky Sándor, Grossinger János 3—3 k. Reich és Lebhercz, Fried Adolf, Holzer Ferenc, Popovits Mihály, Zwiebach Adolf, Medgyesy Ferenc, Dr. Rózsa Miksa, Szabó Imre, Rosenberg Hermann, Longhy Tivadar, Báder Miksa, Kron Károly, Dr. Környey, Lisák Tivadar, Kund Samu, Mező Pál, Fleisch Manó, Rath Károly, Dr. Kassovitz Ármun, ifj. Zanbauer Ágoston, Dr. Nagy Ferenc, Neudtwich Jenő, Gerich István 2—2 k. Bartos István 1 k. 40 f. Kovács Lajos, Csabay Antal, Stefan Alajos, Scher Mátyás, Deutsch Kálmán, Rác Ferenc és Ferencné, Weiczik János, Fritz Manó, Letenovszky János, Kovács János, Kiss János, Fischer Vilmos, Adler Géza, Ziegler, Kinder Károly, Király, Szabó, Schindler János, Török Lajos, Füllöp Nándor, Dr. Wagner Károly, Szigeti Miklós, Pálfi János, Horváth Gusztáv, Galovác Novák, Neumann Amália, Dr. Piukovich Sándor, Varga Antal, Pál János, Ludvig József, Dr. K., Paquor József, K. G. N. N., N. N. 1—1 k. Hegyessy Fricke 50 f. Szondy Ilonka 40 f. Összesen 284 kor. 30 f. A rendezőség ez uton is hálásan köszöni a nemeslelkű adományokat. — E helyen említtük meg utólag, hogy e mulatság védnöki tisztét *Hoffmann Miksáné* urasszony töltötte be, míg a kiváló anyagi és erkölcsi siker elérésében Ligeti Ferenc főellenőr és Koller Károly ellenőr urakat illeti az érdem oroszlanrésze. A vasutasok idei táncmulatsága minden előzőt jóval felülmúlt, ékes bizonyosságul annak, hogy a közönség teljes elismeréssel van a vasutasok idegbontó szolgálata iránt és meleg rokonszenvvel karolja fel a szegény vidéki tanulóknak a „Napközi Otthon” pártolása által megkönnyített ügyét.

Árverezési hirdetés. A kézbesíthetetlen és fölösárak nyilvános elárverezése az ujvidéki áruraktárban 1909. évi február hó 23-án délelőtt 9 órakor tartatik meg készpénzfizetés mellett az azonnali elszállítás kötelezettségével. Az elárverezendő árak a **vevőszándékkal** megjelentek által közvetlenül az árverezés előtt megtekinthetők. Skutecky állomásfőnök.

Párbaj helyett verekedés. A zsablyai főszolgabírói hivatal kedden egy véres verekedés színhelye volt. Két ottani ügyvéd: Csillag Károly dr. és Stojkovits György közt folyt le a szomorúan szonziós eset. Stojkovits György ügyvédnek az a rossz szokása volt, hogy az ellenfél tanuinak feleletébe folyvást beleszólt és az egyszerű embereket ezáltal zavarba hozta. Közbeszólásával a tanuk vallomásait akarta irányítani. Hogy ez az ellenfél ügyvédeknek nem igen tetszik, azt el lehet képzelni. Schwarz zsablyai ügyvéd, majd utóbb Csillag Károly is ez ellen joggal erőlyesen tiltakoztak. Stojkovits György a rendreutasításra sértéssel felelt és a sértést viszonosította, azt pedig lovagias elégtételkérés követte. Csillag dr. Eichenmüller Elemér dr. és Treuka Kálmán szolgabíró utján elégtételt

kérstett. Nikolics Endre és Molnár Imre, — mint Stojkovics segédei Csillag Károly megbizottjaival pisztolypárbajban állapodtak meg, melyet kedden reggel kellett volna Ujvidéken megvívni. Stojkovits György azonban gondolt egyet és a párbaj napjának reggelén odaiizen a segédeihez, hogy biz ő nem megy el Ujvidékre, nem verekszik senkivel, de legkevésbé Csillaggal, mert szerinte Csillagnak elintézetlen ügyei vannak. És lön ugy, ahogy mondta. A másik oldalra fektült ágyában és tovább aludt. Csillag segédei az ügyet erre felük részéről befejezték. De nem ugy Csillag dr. Kedd reggel elment a főbírói hivatal iktatójába. Egyszerre szembejött vele Stojkovits, Csillag hirtelen indulatba jöve, botjával végigsujtott Stojkovits fején, ki vértől elborulva terült el a földön. Az ügy a lovagias utról emigyen a büntető utra fog kerülni.

Minden gyermekszobában hálával kell gondolni azokra a derék norvég halászokra, kik a háborgó tengeren fogják a tőkehalat, mely a kitünő csukamájolajat szolgáltatja. Csukamájolajat, a legizletesebb és a legkönnyebben emészthető formában nyújt a „*Scott-féle Emulsió*”, mely egyike a legjobb tápanyagszereknek kapható a gyógyszerárakban.

Érdekes könyv jelent meg, címe: *Életünk és nemünk*. Irta: *Aszlányi Dezső*. A munka címlapján azt hirdeti, hogy megoldotta az összes nemi problémákat és ezek között az oly fontos és érdekes kérdést: a *fiu vagy leány* kérdését. A szerző állítása szerint az tisztán számadatok alapján teljes bizonyossággal fiu- vagy leánygyermek. A szerző óriási horderejűnek tartja felfedezését, mert ugy véli, hogy az egész társadalom a jövőben ezeknek az elveknek alapján helyesen fogja a férfiak és nők egymáshoz való számarányát meghatározni. Ezen kívül még több érdekes tételt magyaráz a szerző, felmenti az összes szexuális vádlottakat, az öreg korukban szerelemre gyulókat, stb. s minden állításánál bizonyítékokra hivatkozik. A szerző munkáját nem száraz tudományos hangon, hanem élvezhető érdekes modorban adja elő. A munka ára 5 korona, kapható minden könyvkereskedésben, vagy a pénz előzetes beküldése ellenében bérmentve küldi meg a „*Modern Irodalom*” kiadóhivatala, Budapest, VII., Rákóczy-ut 85.

„Hermes” Kereskedelmi Tudakozóda Ujvidék, II. Rákóczi Ferenc-utca 39. Délmagyarország legmegbízhatóbb hiteltudósító irodája. *Tulajdonos: Böhm Ármun.*

Diana sósborszesz mint háziszor kapható az egész országban. Köztudomásu, hogy bedörzsölésekre a legalkalmasabb. Nagyon kellemes hűsítő. Az összes üzletekben fejedörzsölésre és borotválkozás után arcfejkendezésre az urak használják. A fájdalomakat azonnal csillapítja. Maszirozásra általános minden házban csakis *Diana sósborszeszt* használnak. Egy üveg 40 fillér.

Legfinomabb csemege-különlegességek folytonos ujdonságok *Wagner* testvéreknél Ujvidéken.

A közönség köréből.

Régi dolog, de mindig jobban felujul és szélesebb körben fokozódik az élelmi cikkek hamisítása.

A fogyasztó közönség nem kevés bosszantására történik az, bántja az izlését, de még jobban a gyomrát és végre az erszényét.

Ha törött borsot, vagy fahéjt veszünk, kapunk valami hamisítványt; az okos háziasszony otthon töreti meg azokat, ugy vagyunk a cukorral is, ha sáfrányt veszünk, kapunk

„curcum“-ot, ha paprikát, abban törött téglát, a bor is hamisítva lesz stb. — De a legbosszantóbb az, hogy 20—24 filléért hozsák a tej literjét a házhoz és ismét hamisítványt kapunk; jön a petrői tótasszony a vajjal, kgrját 2 k-tól 2 k. 50 f-ért vesztegeti égre-földre esküdik, hogy friss, finom iros vaj, tessék megizlelni! — A falusi parasztasszony is rászéd bennünket, mert egy két centiméternyire a vaj külső rétege friss, pompás jó ízű, de midőn szeletekre vágva feltálatatják, azt tapasztaljuk, hogy vagy fagygyuval, vagy pedig margarinnal összegyurott, de a legjobb esetben avas, rossz vaját kaptunk. Ilyen bosszantó és az egészségre káros hatásu dolgok ezek.

Ezen körülményekre felhívjuk az illetékes hatóság szives figyelmét, nem elég a piacot, hanem a házalókat is ellenőrizni kell, a házhoz hordó tejes asszonyokat meg kell lepni, ha rossz a tej, kiönteni és pénzbüntetéssel sújtani, ugy a tisztelt vajjas asszonyokkal is el kell bánni, az üzleteket is ellenőrizni, akkor kevesebb gyomorbeteg lesz Ujvidék városának.

Egy elkeseredett fogyasztó.

Osikos

Kookás

Shantung

Armure

Selyem

és „Henneberg” selyem, 1 35 kor.-tól feljebb, bérmentve és vámentesen. Minta postafordul-tával.

Megrendelések bármely nyelven intézendők:

Seidenfabrik. **Henneberg** in Zürich.

Nyilvános köszönet.

Báics Vladimir felejtetlen és jó szülőnk elhalálása alkalmából sok oldalról számos sajnálat kifejezést kaptunk. Kötelességünknek tartjuk köszönetünket kifejezni azoknak, a kik részt vesznek fájdalmunkban, különösen pedig Csirics Milán esperes, Mirosavlyevics Velimir, Velics György, Milics Tódor plebános és Csuplic Nikanor diakonus uraknak, továbbá az ujvidéki kir. tszéki és jbsági bíró és a bírósági tisztviselő uraknak, az ujvidéki ügyvédi karnak, valamint a szerb gimnázium tanítványainak és a kereskedelmi ifjuságnak, a kik szívhez szóló énekükkel megkönnyítették nekünk felejtetlen hallottunk iránti fájdalmunkat

Ujvidéken, 1909. február hó 9-én.

A busuló család.

Szerkesztői üzenet.

Vasutas. Apológiának szánt sorainak közlése teljesen felesleges, mert a közönségnek még kevéssé tanult része is tudja, hogy — *szivességből* közreműködő — *mükedvelőnek lekritizdlása* csak is rosszakarattal párosult tudatlanságra és durvaságra vezethető vissza.

Felelős szerkesztő: **Pap Sándor.**

Laptulajdonos: **Balla Árpád.**

Igazgató: **Zanbauer Ágoston.**

Hirdetések.

A galamb-utca 9. sz. a ház jutányosan eladó. Bővebbet megtudhatni

Schwarz testvéreknél,
Haltér 12.

Ugyanott egy majdnem uj sörkiméző készülék olesón kapható.

Alulirt

és társa cé

kitett 18bb

gyümböcs,

pon levő b

és tézta n

encse és b

kézből elaa

A vent

uteai üslet

tekinthetik.

384. szám

1909.

As

órákor meg

rösen az a

As

ivenkint eg

az apatini

lyével és a

és szerződe

erdőhivatal

beadandók.

Tá

ajánlatok e

latok közö

magassága

visszautasi

Az

kir erdőge

Tétel

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

11

12

13

14

15

16

17

Kiki

A

Alulirt tömeggondnok a vb. Gruits Giga és társa cég tömeggondnokhoz tartozó romlásnak kitett több rendbeli árukat, nevezetesen sajt, gyümölcs, különféle lekvárok, halak, zsír, csappon levő bor, savanyu ugorka és paprika liszt és tészta neműek, riss, pótkávé, tea, mustár, encse és borsó, cipómáz és krémeket *szabad kézből eladok.*

A venni szándékozók az árukat a Duna utcai üzlet helyiségben és a raktárban megtekinthetik.

Dr. Kovács Bódog ügyvéd,
mint vb. Gruits G. és társa
cég tömeggondnoka.

„Az országban legegésőbb kölcsönpénzt”, valamint ingatlanok vételét és eladását kedvező feltételek mellett közvetít 28 év óta fenálló ügynöki irodám.

Kugler Ede
Ujvidék, Andrásy-utca 18.

Egy egész ház azonnal kiadó.
Cím: Tóth Kálmán-utca 9
1-3

BOROK kisebb és nagyobb mennyiségben 25 korona hektója eladó.
1-3 Gárgyán Imre Szeged, Kórház-utca 13.

384. szám
1909.

Gabona eladási hirdetmény.

Az apatini m. kir. erdőhivatal irodájában 1909. évi március hó 9-én, délelőtt 9^{1/2} órakor megkezdendő zárt írásbeli ajánlatok tárgyalásával kapcsolatos nyilvános szóbeli árverésen az alább felsorolt gabonaneműek felsőbb jóváhagyás fentartása mellett eladni fognak.

Az árverés alá kerülő minden egyes tárgyra külön kiállítandó zárt írásbeli ajánlatok ivenkint egy korona bélyegjeggyel, a megajánlott összeg 10%-át kitevő bántópenzzel ellátva, az apatini m. kir. erdőhivatalhoz címezve és a boríték címlapján a benyújtó nevével, lak helyével és a megvenni szándékolt tárgy jelzésével és annak kijelentésével, hogy az árverési és szerződési feltételeket ismeri és azoknak magát feltétlenül aláveti, — az apatini m. kir. erdőhivatalnál vagy az árverést megtartó bizottságnál a szóbeli verseny megkezdése előtt beadandók.

Táviratli, utó, feltételes, olvashatlan vagy az előbbieket szerint hiányosan kiállított írásbeli ajánlatok el nem fogadtnak és fentartja magának a kir. kincstár azt a jogát, hogy az ajánlatok között szabadon választhassa elfogadásra azt, a melyet tekintet nélkül az ajánlat magasságára, saját belátása szerint legmegfelelőbbnek talál vagy hogy az összes ajánlatokat visszautasítsa.

Az árverési és szerződési feltételek az apatini m. kir. erdőhivatalnál és az illető m. kir. erdőgondnokságoknál a szokásos hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Tétel	T Á R G Y	Mennyiség métermázsákban
I. Tiszta buza.		
1	Az apatini magtárban	305
2	A monostorszegi magtárban	1683
3	A palánkai magtárban	386
II. Másodrendű buza.		
4	Az apatini magtárban	65
III. Zab.		
5	Az apatini magtárban	102
6	A monostorszegi magtárban	1535
7	A palánkai magtárban	234
IV. Bab.		
8	Az apatini magtárban	10
9	Az apatini Sechstl nevű magtárban	152
10	A monostorszegi magtárban	209
11	A palánkai magtárban	5
V. Csöves kukorica.		
12	Az apatini erdőhivatali góréban	280
13	Az apatini Sechstl faraktárbeli góréban	570
14	A hezdán — kozorai góréban	1600
15	A doroszlói góréban	291
16	A szondi Rabtelepen levő góréban	1700
17	A palonai góréban	335

Kikiáltási árak; métermázsánként a első ajánlatok
Apatinban, 1909. január hóban.

M. kir. erdőhivatal.

Salvator

Világhírnévnek örvendő
Salvator

sörkülönlegességünk szállítása a régi tradícionális szokáshoz híven, ez évben is március havában történik.

Hogy a n. é. közönség biztosítva legyen, miszerint „Salvator”-sört és nem annak valamely utánzatát kapja, kérjük az alant megjelölt — minden hordón és palacon látható — védjegyeinkre, melyen a törvényileg védett „Salvator” szó van feltüntetve, különösen ügyelni.

Paulanersörfőző
Reszvény-Társaság
Salvatorsörgyár
München.

Vezérképviselő:

MEZEY és TÁRSA

Budapest, IX., Ranolder-utca 4.

Állandó nagy raktár

hordókban és palaconokban.

Raktár Ujvidéken:

Bauer Gyula urnal.

1-2

2944. sz.
Kig. 1909.

Versenyárgyalási hirdetmény.

Ujvidék szab. kir. város közönsége a város tulajdonát képező s az illetékes kultur-mérnöki hivatal tervei értelmében lecsapolt körülbelül 650 katasztrális holdat kitevő nagyréti földeket hat évre berbeadni óhajtván, e célból 1909. évi február hó 25-én délután 4 órakor a városház kis tanácstermében **zárt ajánlati versenytárgyalást tart.**

A haszonbérlet lényeges feltételei a következők:

1. Haszonbérlet köteles a haszonbérbe vett területet a haszonbérleti idő első felében felszántani, a nádtól, sástól és minden gyomtól megtisztítani s azt a haszonbérlet lejártával szántásra alkalmas tiszta állapotban átadni.

Ha haszonbérlet ezen kötelezettségének a kifizetett időben akár egészben, akár részben eleget nem tesz, szerződészegést követ el, s mi a haszonbérleményből való kizárását vonja maga után.

Ebben az esetben jogában áll a városnak az ezen pontban körülírt teljesítési munkákat haszonbérli költségére fogantatni.

Ezen költségek fedezésére az alább kikötött övadék egész összegében felhasználható, köteles lévén haszonbérli az övadéket felülhaladó költségeket is megtéríteni.

2. A város közönsége kötelezettséget vállal arra, hogy a haszonbérlemény területén lévő lecsapoló árkokat jó karban tartja, azoknak évenkénti tisztításáról gondoskodik, az árkokon a jószinfoki szivattyutelephoz lefolyó vizet saját költségén kiszivattyuztatja, a szivattyutelep gépperendezését megrongálás esetén sürgősen kijavíttatja.

Kötelezettséget vállal továbbá a város arra, hogy a lecsapolási művelet kiegészítéséül szükségesnek mutatkozó mellékcsatornákat, hidakat és átvezetéseket saját költségén, de legfeljebb 10.000 korona összköltség erejéig elkészítteti.

3. Haszonbérli köteles ajánlatának elfogadása után szerződési kötelezettségeinek biztosítására 30.000 korona övadéket adni, mely

övadék az 1. pontban körülírt teljesítési munkák fogantatása után visszaadatik.

A haszonbérlet részletes feltételeit tartalmazó szerződési tervezet a város gazdasági ügyosztályában a hivatalos órák alatt betekinthető s érdeklődőknek másolatban is kiadatik.

Felhívtnak mindazok, akik az említett rétföldeket haszonbérbe venni szándékoznak, hogy a városi pénztárnál készpénzben vagy övadékképes értékpapírban előzőleg már bányapénzül letett 5.000 koronáról szóló nyugtával vagy postai feladóvevényvel felszerelt zárt ajánlataikat legkésőbb 1909. évi február hó 25-ik napjának délelőtti 11 órájáig a város polgármesterénél nyújtsák be.

Ajánlattevők kötelesek ajánlataikban a holdanként felajánlandó évi bért számokkal és szavakkal kiírva kitenni.

Az ajánlatokban határozottan kitéendő, hogy ajánlattevő az ezen hirdetményben említett haszonbérli szerződés tervezetét ismeri s az abban foglalt feltételeket magára kötelezőknek elismeri.

Csak szabályszerűen kiállított és aláírt,

pecséttel lezárt és „Ujvidék szub. kir. város polgármesterének Ujvidék — Ajánlat a nagyréti földek haszonbérlete ügyében a 2944/kig. 1909. számú versenytárgyalási hirdetményre“ felirással ellátott borítékban elhelyezett és közvetlenül vagy posta útján beadott ajánlatok fognak tárgyalás alá vétetni.

A versenytárgyaláson az ajánlattevők vagy azok igazolt képviselői jelen lehetnek.

Az ajánlattevők ajánlataikkal a törvényhatósági bizottság márciusi közgyűlésében hozandó határozatának jogerőre emelkedéseig kötelezettségben maradnak.

A város közönsége fenntartja magának a jogot, hogy a beérkezett ajánlatok között a felajánlott haszonbérre való tekintet nélkül szabadon választhasson.

Ujvidék sz. kir. város tanácsának 1909. évi február hó 4 napján tartott üléséből.

Dr. Demetrovits Vladimír,
polgármester.

2-3

Miért vesz minden szegény és gazdag DIANA sósborszeszt?

2-26

Mert a fáradt test okvetlen megkíván egy jó
masszirozást.

Mert bedörzsölés által rögtön elmúlnak a meghűléstől és megerőltetéstől keletkezett és visszamaradt fájdalmak.

Mert különös előnye, hogy már a

masszirozás alatt

mulnak el a leghevesebb fájdalmak.

Nagyon sokan cseppenként cukorra vagy vízbe

veszik

mint étvágygerjesztőt és fájdalomcsillapítót.

Munkásoknak is

kincset ér egy üveg valódi

DIANA SÓSBORSZESZ.

Bedörzsölés útján a fáradt, vagy elernyedtt izmok és idegek visszanyerik természetes frissességüket és rugékonyságukat.

Akik sokat utaznak,

azok minden, az utazásnál elkerülhetetlen kellemetlenségektől és bajtól meg lesznek óva, ha DIANA-sósborszeszt visznek magukkal. Mert a DIANA-sósborszesz ihatóvá és teljesen ártalmatlanná teszi a legrosszabb vizet is, hőségtől vagy az utazásnál más okból gyakran előforduló fejfájás és egyéb bajoknál kellemesen ható enyhítő és házi szer. **Hajón utazókat** megóvjaa a rettenetes tengeri betegségekből származó kellemetlen utóbajoktól.

Gyermekápolásnál

valósággal nélkülözhetlen. Meggátolja, mint óvszer, a test kipárlását, a gyakori mandula- és toroklobot; fogzásnál minimálisra redukálja a fájdalmakat

Munkások,

kik testi erejük útján szerzik meg a mindennapi kenyeret, utólérhetetlen, kiváló izomerősítő szer nyerne a DIANA-sósborszeszben. A fáradt testre üdítőleg hat, a gyakori hát- és derékfájást meggátolja, néhány előzetes bedörzsölés által.

Az egész országban mindenütt kapható.

Egyedüli készítő: Erényi Béla gyógyszerész, Budapest, Károly-körut 5.

Minden üvegnek plombálva kell lenni. Haaznált „DIANA sósborszesz“ üvegeket nem veszünk vissza.

Postán legkevesebb 6 üveg szállítható utánvétel mellett

Egy üveg Diana sósborszesz 44 fillér.

Egy n. üveg Diana sósborszesz 1 kor. 10 fillér.

Egy legn. ü. Diana sósborszesz 2 kor. 20 fillér.

Hivatalnokok, díjnokok,

szóval irodai munkát végző és sokat görnyedő egyének jobb, hálsabb szert nem találnak a DIANA-sósborszesznél, amely a sok ülésből származó, elmaradhatlan bajok ellen a leghatásosabb, biztosan ható szer.

Mint arcápoló szer,

a legkiválóbb a DIANA-sósborszesz, amely eltünteti a mitesszereket, az arcbört simává, tisztává varázsolja. Sikerrel alkalmazható izzadás ellen, valamint szájbűz megszüntetéséhez. Fürdővizben, mosdóvizben használva, a testnek bámulatos rugékonyságot, üdéséget kölcsönöz.

Fejfájásban

szennvedők állítása szerint a DIANA-sósborszesz biztosan hat és a legolcsóbb háziszer.

Esténként miért használják oly előszeretettel a

DIANA SÓSBORSZESZT

minden házban?

Aki egész nap dolgozik, jön-megy, kifáradt, testileg és szellemileg meg van erőltetve, annak okvetlen szükséges, hogy lefekvéskor jól bemasszirozza magát a

DIANA sósborszeszszel:

Mert erősíti és edzi a testet.
Mert erősíti és edzi a csontokat.
Mert erősíti és edzi az inakat.
Mert erősíti és edzi az ereket.
Mert a bedörzsölés által a véredények mozgásba jönnek, miáltal felfrissül az egész szervezet.
Mert a has masszirozása által a székelet teljesen rendbe jön.
Mert a bányadtság a homlok bedörzsölése által végtéppen elmúlik.
Akik egész nap az asztal mellett ülnek, görnyednek, dolgoznak, olvasnak, írnak: rendszeren hátfájásuk van, ezeknek megfűzhetetlen egy jó bedörzsölés a valódi

DIANA sósborszeszszel,

mely a fájdalmat már a masszirozás alatt szünteti meg.

Termé

52 fillér,
literje 1 k
vendéglőjéb
hoz“.

A Li
a Ho
egy régi
év óta le
köszvény
Figyel
bevásárl
get fog
és a Ri
osomag
és ügysz
Főraktár
Dr. Richt
Pr

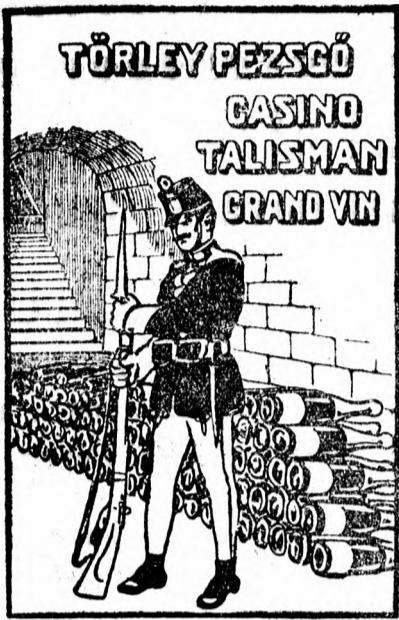
Legmessze

A Drez
Németorszá
legtökélet

járásu, le
Be
Gá
Moto
Veréképv
Budapest,

Természetes bor literje (26 krajcár)
 52 fillér, szrími szlivovica és törköly
 literje 1 k. kapható Strangarov Mita
 vendéglőjében, Ujvidék, a „Vörös szliv-
 hoz”.
 1-3

Villanyvilágítás városunkban! A „nagyérdemű közönség” figyelmébe!

Tisztelettel tudatom, hogy villamvilágítási és erő átviteli berendezések, továbbá a meglévő gáz vagy petroleumvilágító testeknek villamvilágításra leendő átalakítását a legpontosabban és szakszerűen jutányos árban és kedvező fizetési feltételek mellett eszközölöm. — Költségvetés és tervvel díjmentesen szívesen szolgálok.

A n. é. közönség érdekében áll, hogy mielőtt a berendezés kiadásáról határozná, tőlem költségvetést kérjen, miáltal esetleg nagyobb összeget takaríthat meg.

Hosszu évi tapasztalataim és az eddig elkészített nagyobb munkáimra hivatkozva, továbbá cégem jó hírneve, elég biztosíték arra, hogy minden igénynek meg tudok felelni. Szükségesnek tartom a n. é. közönséggel tudatni, hogy a villamvilágítást bármely szakember elkészítheti és ha a berendezés a magyar mérnök és építész egyesületi érvényben lévő szabványainak megfelel, úgy a telep, illetve a villamos társaság semmiféle kifogást nem emelhet.

Általam teljesített berendezéseknél jótállok arról, hogy az áramhoz való bekapcsolásnak semmiféle akadálya nem lesz, továbbá hogy csak a jó működés után fogom számlámat betérjesztetni.

Céget a n. é. közönség becses figyelmébe ajánlva és szíves pártfogását kérve teljes tisztelettel

LOKER VILMOS

Távbeszélő sz. 229.

Lát- és műszerész, s villamberendezési vállalata.
 Kossuth Lajos (Fő-utca) 22.

Védjegy: „Horgony”

**A Liniment. Capsici comp.,
 a Horgony-Pain-Expeller**

egy régiónak bizonyult háziszert, mely már sok év óta legjobb fájdalomcsillapító szernek bizonyult köszvénynél, oszónál és meghűléseknél, bedörzsölés-képpen használva.

Figyelmeztetés. Silány hamisítványok miatt bevásárláskor óvatosak legyünk és csak olyan üveget fogadjunk el, mely a „Horgony” védjeggyel és a Richter cégjegyzéssel ellátott dobozba van csomagolva. Ára üvegekben K—80, K 1.40 és K 2.— és ügyszólván minden gyógyszerertárban kapható. — Főraktár: Török József gyógyszerésznél, Budapest. Dr. Richter gyógyszerertára az „Arany oroszlánhoz”, Prágában, Elisabethstrasse 5 neu. Mindennapi szétküldés.

Van szívesen igen tisztelt vevőim, valamint a n. é. közönség szíves tudomására hozni, hogy cégünk helyemet a főterri a II. Rakóczi Ferenc 29. számú házába, Flaut-utca sarkán, helyeztem át

Tisztelettel
 Fischer Károly
 cégvezető

**LEGNAGYOBB SZŐLŐOLTIVÁNYISKOLA,
 AZ ÁLLAMI FELÜGYELET MELETT LÉTEBÜLT**

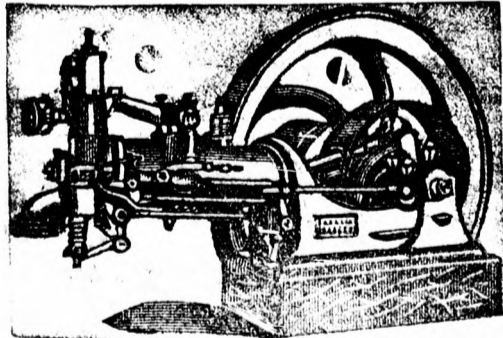
**MILLENNIUM
 TELEP
 NAGYÖSZ
 TORONTÁL M.**

TERJEDELMÉ 500 KAT. HOLD
 KÉSZLET 50K MILLIÓ
 ÁRJEGYZÉK INGYEN

MILLENNIUMTELEPEN-VETTEM

NEM A
 MILLENNIUMTELEPEN-VETTEM

Legmesszebmenő jótállás! Kedvező fizetési feltételek!

A Drezdai Motorgyár RESZVÉNY-TÁRSASÁG
 Németország egyik legrégebb és legnagyobb
MOTORGYÁRA
 szállítja az elismert
 legtekéletesebb-, legtartósabb, legszabatosabb
 járású, legbiztosabb és legolcsóbb üzemi

**Benzin-, Nyersolaj-,
 Gáz, Acetyle -,
 Szivógáz- 4-12**

Motorokat és Lokomobilokat.
 Vezérképviselő és raktár Gellért Ignác és Tsa
 Budapest, Teréz-körút 41. Telefon: 12-91.

Figyelem!

Szőlőoltványt, szőlővesszőt ne rendeljen addig, míg tőlem árjegyzéket nem kér! Gyökeres oltványok ezre 140 kor., Delaware ezre 100 kor.

Cím:

Szigyártó NAGY MIHÁLY

Felsőseged, Somogy megye.

HERKULES MOTOR VÁLLALAT
 BUDAPEST VYACZI-UT 30.

ELISMERT LEHIRESEBB
 CSÉPLŐKÉSZLETEK
 TELJES JÓTÁLLÁSSAL

ÜZEMBEN
 BÄRMIKOR
 MEGTEKINT
 HETŐK.

ELSŐRENĐÜ
 SZIVÓGÁZTELEPEK
 ÜZEMKÖLTSEG.
 LÖRŐ DRANKINT
 HB. 1A-2 FILLER
 ÜZEMZAVAROK KIZÁRVA.
 ÁRJEGYZÉK INGYEN.

Vezérügynököt és agilis ügynököt

alkalmaz egy régi kitűnően bevezetett életbiztosító intézet a legmagasabb javadalmas, esetleg fixum mellett is.

Havi 400—600 koronáig terjedő, ugyszólván biztos kereset!

Óvadékképes egyének a díjak behajtására is igényt tarthatnak. Előnyben részesülnek azok, kik kizárólag ezen ágazattal kívánnak foglalkozni. A biztosítási tőren nem járatásokat beoktatjuk. Megkeresések az eddigi működés pontos megjelölésével Agilis 1192^a jelige alatt Blookner I hirdető irodájába Budapest, IV., Süttő utca 6. küldendők.

Szeremi borozó

UJVIDÉKEN.

Kenyér-utca 23. szám.

a Központi Hitelintézettel szemben.

Ebben a borozóban kizárólag Schwarz József ur legkiválóbb saját termésű borait saját fűzésű bortörkölye és szilvioriumi Kamenicán a Paraga hegyen fokvó 20 holdas szőlőjéből poharankint és zárt palackokban mérsékelt árakon kerülnek kimérésre.

Megrendelések hordókban 50 literől feljebb Schwarz Testvérek c. Irodájában Háltér 12. sz.

alatt felvételnek.

Az étkezésben lehet jó és olcsó ételket kapni. 7-52

Azonnali belépésre keresek

1-1 tanoncot

papirkereskedésem, könyvnyomdám és könyvkötészetem részére.

Figyelmeztetem a szülőket, hogy a nyomdász-tarifá szerinti egy tanoncnak, ha felszabadul, 18 korona heti fizetése van.

IVKOVICS GYÖRGY

könyvnyomdaja és könyvkötésze

2-3

UJVIDÉK.

Szőlőbirtokosok figyelmébe

ajánljuk nagy raktárunkat 5' és 6' jó minőségű száraz hasított tölgyfa karókban és 5' gömbölyű hegyezett luefonyó karókban:

Ernst János és Roth

fakereskedők

4-12

Ujvidék.

Szép utcai lakás, esetleg üzlethelyiségnek is alkalmas, II. Rákóczi Ferenc-út 41. sz. alatt kiadó.

Még azokat is, akik éveken át mást használtak, meghódította a valódi

ERŐ SÓSBORSZESZ,

mert mindast egyesíti magában, amit egy igazán jó és hatásos házi szerből várni lehet. Őro az egészségnek, fertőtlenítő, erősítő és edző az izmokat, fájdalomcsillapító. Páratlan mint szódavíz, haj- és bőrápolószer.

Szükséges minden háztartásban. Kapható mindenütt 20 fill., 40 fill., 1 és 2 koronás üvegekben.

Postán 10 kis üveget 3 koronáért küldünk utánvalóval vagy a postai előzetes bejelentés után

KOSMOS laboratorium, GYÖR.

Kapható mindenütt.

6 9

Távbeszélő 87.

MENRATH L. és FIA

Alapított 1845.

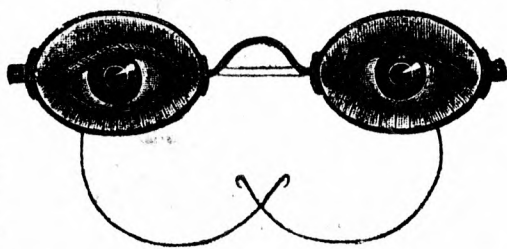
butorraktára Ujvidéken.

Üzleti házuk átalakítása, illetőleg újjá építése miatt raktárunk február hó 15-től kezdődőleg az építkezés tartamára Ferenc József-tér (főtér) 3. sz. alatt a Wagner-féle házban, Erzsébet-szálloda mellett lesz.

8-12

Lakodalmi és alkalmi ajándékok

legolcsóbb bevásárlási forrása

KRAUSZ SAMU

órás-, ékszerész- és látszerésznél

UJVIDÉK, Ferenc József (fő)-tér 3.

az „Erzsébet“ szálloda mellett.

Órák-, ékszerek arany és ezüst áru, ugyancsak Argentor-ezüst és Chinaezüst áruk a legolcsóbb kivitelben és a legolcsóbb árak mellett.

Szemüvegek és orrcsüptetők és valódi Rathenow kristály üveggel jótállás mellett.

WAGNER TESTVÉREK, UJVIDÉK.

Főtér, saját ház Pazar berendezés, látványosság. Telefon 105.

ALAPITTATOTT 1866-ban.

Fűszer, csemege-, sajt, saját termésű borok, valódi szeremi

szilviorium kereskedés.

Bel- és külföldi borok.

Legfinomabb teák.

Önközött gyümölcs.

Likörök
Zöldség
Gyümölcs és hal
Conservék
Vadak
Hízalt szárnyas
Finom felvágott és hús-
Neműek.

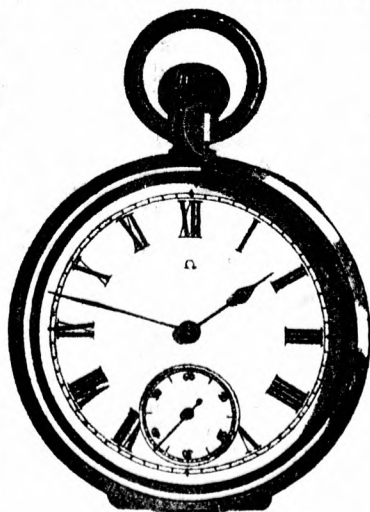
Jamaika rum
Tea sütemény
Kugler Gerbeaud
Sütemények és bonbonok
Mézeskalács
Libamáj
Szárnyas és tengeri rák
Pástétomok.

Töltött franczia
Dinnye
Magyar és franczia penzgök
Kassai s prágai sodar
Angol husos szalonna
Füstölt lazac
Óriás kelet-tengeri hering.

Özonnák és jurok részére hideg plattnik és halak diszes elkészítését elvállaljuk.

Telefon rendelések azonnal eszközöltetnek, vidéki megrendeléseket ingyen csomagolásban a beérkezési napon adunk postára.

Árnyék ingyen és bérmentve

Tessék figyelni!

Nem okvetlenül szükséges sokat fizetni egy óráért, hogy jól és pontosan járjon, mert

FISCHER M. mű-órásnál Ujvidéken

II. Rákóczi Ferenc-út 20. szám alatt

Minden óra pontos javítása,

ha valamely része nem hiányzik 90 krajcárba kerül. — Az általam javított óráért K 1-80 3 évig jótállok. — Biztosítom t. megbízómat, hogy kellő vigyázat mellett órája igen sokáig jól fog járni.

UJDONSÁGI!

Egy remek szép betűgyűrű 1-80.

Raktáron tartok igen szép aranyozott és valódi amerikai dublé női- és férfi ékszereket bámulatos olcsó árért

tisztelettel

Fischer M. mű órás.